

Göz Bankası'ndan Kornea İsteme, Kullanma, Ameliyat Sonu Yazışma Kuralları ve Bankadan Gelen Kornea ile İlgili Bilgilerin Yorumlanması

Sadık Şencan, Burcu Asarkaya, Harun Bilen, Fırat Helvacıoğlu,
Hasan Oğuzhan, Bülent Korkmaz

Sağlık Bakanlığı, Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi Göz Bankası, İstanbul

ÖZET

Göz Bankası'ndan kornea isteme, kullanma, ameliyat sonu yazışma kuralları ve bankadan gelen kornea ile ilgili bilgilerin yorumlanması

Bu yazıda T.C. sınırları içerisinde keratoplasti ameliyatı yapmak isteyen göz doktorlarına kanuni hak ve görevlerini hatırlatmak, onları cezai müeyyidelerden korumak, banka ile karşılıklı yazışma kurallarını ve ilişkilerini öğretmek amaçlandı. T.C. kanunları, S.B. yönergeleri, A.B.D. Göz Bankaları Birliği, İstanbul Tıp Lions Göz Bankası, Haseki Göz Bankası formları açıklandı. Bu formların kullanımı, korneanın kalitesini ve ameliyat başarısını etkileyen tıbbi faktörler ve cerrahın dikkat etmesi gereken tıbbi, hukuki bilgiler anlatıldı. Göz bankalarının yüksek standartları koruyabilmek için yaptıkları titiz çalışmalar hatırlatıldı. Cerrahlara deneyimli ve güvenilir göz bankaları ile çalışmalarını öğütüldü.

Anahtar kelimeler: Göz Bankası, kornea isteme kuralları

ABSTRACT

Demand, usage and postoperative assesment of the donor cornea and evaluation of the information returning from the Eye Banks

The ophthalmologists who want to make keratoplasty within the borders of Turkey have some legal rights and duties. To make them remember these rights and duties and to protect them from punishment and to teach them the rules of correspondence with the eye banks, the laws of T.C and H.M and the forms of USA Eye Bank Association, İstanbul Medicine Lions Eye Bank, Haseki Eye Bank were explained. The principles of form filling, medical factors affecting the quality of the cornea as well as success of the operation and the legal and medical facts that the surgeon must take into consideration were indicated. The meticulous studies of the eye banks to protect the high standards were pointed out. Lastly, the ophthalmologists were advised to work with experienced and reliable eye banks.

Key words: Eye Bank, rules of cornea request

Bakırköy Tıp Dergisi 2005;1:83-89

Ülkemizde organ ve doku nakli yasa ve yönergelerle düzenlenmiştir. Bu ameliyatı yapacak hekim kendisini ilgilendiren yasa ve yönergelere uymak ve istenilen belgeleri vermekle yükümlüdür.

Globu veya globa ait bir dokuyu ameliyatında kullanacak göz hastalıkları uzmanı, 01.01.2005 tarihinden iti-

baren Sağlık Bakanlığı'ndan açılma ruhsatı olan ve yazı sonunda isimleri verilecek Göz Bankaları'ndan ihtiyacı olan dokuyu almak zorundadır. Bu bankalardan ihtiyacı- nı temin edemiyorsa yine bu bankalar aracılığıyla yurt dışından doku getirilebilir.

Bugünkü mevcut yasaya aykırı olarak organ veya do- ku alan, saklayan, hazırlayan, nakleden, alım-satımına aracılık eden, komisyonculuğunu yapanlara ağır hapis ve para cezası hükümlenir. Bu sebeple tüm meslektaşları- mızın çok dikkatli olmaları gerekmektedir. Hastasına ke- ratoplasti ameliyatı yapmayı planlayan hekim açılış ruh- satı almış sadece bir Göz Bankası'ndan doku istemi ya- pabilir ve bu bankaya aşağıdaki belgeleri göndermek zo- rundadır (Tablo 1):

Yazışma adresi / Address reprint requests to: Doç. Dr. Sadık Şencan
S.B. Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi Göz Bankası, İstanbul - Türkiye

Telefon / Phone: +90-212-530-6360

Faks / Fax: +90-212-529-0429

Elektronik posta adresi / E-mail address: sadiksencan@yahoo.com

Geliş tarihi / Date of receipt: 27 Ekim 2005 / October 27, 2005

Kabul tarihi / Date of acceptance: 2 Kasım 2005 / November 2, 2005

Tablo 1: Kornea istek formu

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
HASEKİ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ
GÖZ BANKASI
KORNEA İSTEK FORMU

Ameliyatı Yapacak Cerrahın Adı Soyadı: .....

Ameliyatın Yapılacağı Hastanenin Adı: .....

Ameliyat Olacak Hastanın Adı Soyadı: ..... Yaşı:.....

Hastanın T.C. Vatandaşlık Numarası: .....

Yapılacak Cerrahi Teknik: .....

Istenilen Donör Korneada Özel İsteğiniz Var mı?: .....

Fatura Adresiniz ve Vergi No: .....

Bankamızdan İlk defa kornea isteyen Cerrahlar İçin

1) Yapan hekimin Uzmanlık diplomasının fotokopisi

2) Yaptığı hastanenin Sağlık Bakanlığı ruhsatını (Kamu hastaneleri hariç)

3) Size ait erişebileceğimiz cep, iş, ev, hastane ve diğer telefonlarınızı, fakslarınızı, yazışma ve elektronik posta (e-mail) adreslerinizi

4) İleride Yazışmalarımız e-Mail Yolu ile Olacağından Kendinizi Bu Yazışma Ortamına Hazırlayınız Mümkünse Bu Yolu Kullanınız.

Lütfen aşağıda belirtilen e-mail veya faks numaramıza gönderiniz. Ve bize kullandığınız kornea hakkında bilgi veriniz.

Kornea veya öğrenmek istediğiniz her konu hakkında daha fazla bilgi edinmek için aşağıdaki telefonları arayabilirsiniz.

Belgelerin eksik olması durumunda sizler ileride YTCK'na göre sorumlu olabilirsiniz. Bankamız sizleri tıbbi ve hukuki yönden korumak için belgelerin tam olmasına özen göstermektedir. Belgelerin eksiksiz ve tam olarak bankaya iletilmesi sizlerin sorumluluğu altındadır.

DOÇ. DR. SADIK ŞENCAN
GÖZ BANKASI TIBBİ MÜDÜRÜ

Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi Göz Bankası Müdürlüğü 34304 Fatih İSTANBUL Tel: 0 212 530 63 61, 588 23 00

Fax: 0 212 529 04 29,588 23 00 Cep: 0 532 252 27 06, 0505 719 04 04 sekreter: 0 505 719 04 28

e-posta: hasekigozbankasi@yahoo.com hasekigozbankasi@hotmail.com

web: hasekihastanesi.gov.tr.

- 1- Hastanın nüfus cüzdanının arkalı önlü fotokopisi
- 2- Hastaya planladığı ameliyat şekli
- 3- Uzmanlık diplomasının fotokopisi
- 4- Ameliyatı yapacağı hastanenin Sağlık Bakanlığı açılış ruhsatı

Banka kendisine müracaat eden hekimi acil durumlar dışında sıraya koyar ve uygun kornea bulunduğu zaman hekime haber verir. Banka-Hekim mutabakatı sağlandıktan sonra korneanın işleme ücreti hastanenin döner sermayesine yatırılır. Banka korneayı hekime ya da kornea naklinin yapılacağı hastane görevlisine teslim eder. Bu aşamadan sonra taşıma ve dokuyu muhafaza etme sorumluluğu hekime aittir. Bankamız; oluşmuş, oluşabilecek ve dokuya zarar verecek durumları bir uyarı mektubu halinde taşıma kabının üzerine yapıştırır. Hekim do-

ku taşıma kabını açmadan bu uyarı mektubunu dikkatlice okursa birçok felaketin önüne geçmiş olur. Tablo 2'de korneanın kalitesinin bozulmaması için, Göz Bankası'ndan ameliyathanedeki kullanımına kadar nelere dikkat edileceği, nelerin kontrol edileceği maddeler halinde sorgulanmıştır.

1. madde taşıma esnasında endotelin korunmasına yöneliktir. 2,3,4,7,8. maddeler soğuk zincirin korunması ve kontrolü ile ilgilidir. Taşıma kabına dondurulmuş su buzlu konur. Bu buzlar taşıma kabını +4 ile +8 derecede tutar. Diğer buzlar (CO2 buzlu -40 derece) farklı sıcaklıklar oluşturacağından korneaya zarar verir. Korneayı koyduğumuz buzdolabı da kontrollü olmalı, mümkünse içinde termometre bulunmalıdır (+4 ila +8 derece). Kornea, buzdolabının kapağına konmalı, tek kapılı buzdolaplarında kornea dondurucu bölgenin karşısına konmamalı ve ka-

Tablo 2: Korneanın bozulması için dikkat edilecek maddeler

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
HASEKİ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ
GÖZ BANKASI

DİKKAT

- 1) KUTUYU DÜZ OLARAK TAŐIYINIZ.
- 2) SOĞUK ZİNCİR BAŐLANGIÇ VE BİTİŐ SAATİNE DİKKAT EDİNİZ.
- 3) BİTİŐ SAATİNDEN ÖNCE DOKUYU BUZ DOLABI KAPAĞINA KOYUNUZ.(+4 , +8 C)
- 4) KUTUYU AÇTIĞINIZDA DOKU ŞİŞESİNİN VE SULARIN SOĞUKLUĞUNU KONTROL EDİNİZ.
- 5) OPTİSOL ŐİŐESİ KAPAĞINDAKİ İŐARETİN YEŐİL OLMASINA DİKKAT EDİNİZ.
- 6) OPTİSOL GÜL KIRMIZISI RENGİNDEDİR. SARI RENK: ENFEKSİYONU
KOYU VIŐNE: PH DEĐİŐİKLİĐİNİ GÖSTERİR. BU DURUMLARDA KORNEYİ KULLANMAYINIZ.
- 7) SOĞUK ZİNCİR BAŐLANGIÇ SAAT/ TARİH:...../.....
- 8) SOĞUK ZİNCİR BİTİŐ SAAT/ TARİH ...../.....
- 9) DONÖR KORNEANIN ENSON KULLANILIŐ TARİHİ.....
- 10) DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN AŞAĞIDAKİ TELEFONLARLA İRTİBAT KURUNUZ.

DOÇ. DR. SADIK ŞENCAN
GÖZ BANKASI TIBBİ MÜDÜRÜ

0 532 252 27 06, 0 505 719 04 28, 0 212 588 23 00, 0 212 530 63 61

Haseki Eğitim ve Araőtirma Hastanesi Göz Bankası Müdürlüğü 34304 Fatih İSTANBUL Tel: 0 212 530 63 61, 588 23 00
Fax: 0 212 529 04 29,588 23 00 Cep: 0 532 252 27 06, 0505 719 04 04 sekreter: 0 505 719 04 28
e-posta: hasekigozbankasi@yahoo.com hasekigozbankasi@hotmail.com
web: hasekihastanesi.gov.tr.

Tablo 3: Eksek olan belgelerle ilgili hatırlatma

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
HASEKİ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ
GÖZ BANKASI

DİKKAT ÇOK ÖNEMLİDİR!

Sayın kornea cerrahları;

- 1) Kornea ameliyatı yapmış olduğunuz hastaların kimlik fotokopilerini, teŐhislerini, ameliyat yaptığı hastanenin adını ve ameliyat sonrası keratoplasti bilgi formunu doldurup,
  - Ameliyat sonu korneadan kalan rim'i kültür ve antibiogram için mikrobiyoloji laboratuvarına gönderiniz, sonucu bize bildiriniz.
  - Vankomisin/Kristalize Penisilin açıklama formu dosya içindedir.

İlk defa kornea alanlar için

2) Yapan hekimin diplomasının fotokopisini

3) Yaptığı hastanenin sağlık bakanlığı ruhsatını (devlet hastaneleri hariç)

4) Size ait erişebileceğimiz cep, iş, ev, hastane ve diğer telefonlarınızı, fakslarınızı, yazışma ve elektronik posta (e-mail) adreslerinizi

Lütfen aşağıda belirtilen e-mail veya faks numaramıza gönderiniz. Ve bize kullandığınız kornea hakkında bilgi veriniz.

Kornea veya öğrenmek istediğiniz her konu hakkında daha fazla bilgi edinmek için aşağıdaki telefonları arayabilirsiniz.

Belgelerin eksik olması durumunda sizler ileride YTCK'na göre sorumlu olabilirsiniz. Bankamız sizleri tıbbi ve hukuki yönden korumak için belgelerin tam olmasına özen göstermektedir. Belgelerin eksiksiz ve tam olarak bankaya iletilmesi sizlerin sorumluluğu altındadır.

DOÇ. DR. SADIK ŞENCAN
GÖZ BANKASI TIBBİ MÜDÜRÜ

NOT: KORNEYA AİT BİLGİLER ARKA SAYFALARDADIR.

Haseki Eğitim ve Araőtirma Hastanesi Göz Bankası Müdürlüğü 34304 Fatih İSTANBUL Tel: 0 212 530 63 61, 588 23 00
Fax: 0 212 529 04 29,588 23 00 Cep: 0 532 252 27 06, 0505 719 04 04 sekreter: 0 505 719 04 28
e-posta: hasekigozbankasi@yahoo.com hasekigozbankasi@hotmail.com
web: hasekihastanesi.gov.tr.

Tablo 4: Kornea ile ilgili cerrahın bilmesi gereken zorunlu bilgiler

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI HASEKİ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ GÖZ BANKASI		
KORNEA BİLGİ FORMU		
GÖZ BANKASI NUMARASI: 05.10/ 20 R		
Yaş: 45	İrk: Beyaz	Cinsiyet: Erkek
Hast.geliş Tarih/saat:	Ölüm tarih/saat: 14.10.2005/ 15.00	
Enüklasyon Tarih/saat:	Eksizyon Tarih/saat: 14.10.2005/ 16.00	
Ölüm Nedeni: Kurşunlanma		
Tıbbi Hikayesi: 112 Acil Ambulansı ile Bakır Köy Devlet Hastanesi acil cerrahiye getirilen hasta yapılan tüm müdahalelere rağmen kurtarılamamış ve ex olmuştur.		
Ölüm-prezervasyon: 1 saat		
Doku Tipi: KORNEA		
Saklama Metodu: Optisol		
Lot Numarası: W00002761		

KORNEA DEĞERLENDİRİLMESİ

SAĞ - SOL
Epitel: sağlıklı
Stroma: sağlıklı
Descement: kırışıklık yok
Endotel: sağlıklı

GENEL DEĞERLENDİRME:

HIV Antikoru için Elisa Testi yapıldı mı?	Sonuç: NEGATİF
HBSAg Testi yapıldı mı?	Sonuç: NEGATİF
HCV Testi yapıldı mı?	Sonuç: NEGATİF
Sifiliz (VDRL) yapıldı mı?	Sonuç: NEGATİF
Banka Teknisyeni	Doç. Dr. SADIK ŞENCAN Tıbbi Müdür

Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi Göz Bankası Müdürlüğü 34304 Fatih İSTANBUL Tel: 0 212 530 63 61, 588 23 00
Fax: 0 212 529 04 29,588 23 00 Cep: 0 532 252 27 06, 0505 719 04 04 sekreter: 0 505 719 04 28
e-posta: hasekigozbankasi@yahoo.com hasekigozbankasi@hotmail.com
web: hasekihastanesi.gov.tr.

pağın alt kısmına konmalıdır. 5. madde kullanıma hazır bir kornea şişesinin işareti ile ilgilidir. Karışmayı önlemek için düşünülmüştür. 6. madde enfeksiyon ve PH değişikliği ile ilgilidir. 10. madde korneanın son kullanma tarihidir.

Tablo 3, eksik belgeleri olan hekimler için ikinci hatırlatmadır.

Tablo 4, kornea dokusu ile ilgili ve cerrahın bilmesi gereken zorunlu bilgiler özetidir. Burada bilinmeyen tek şey donörün (cenazenin) kimliğidir. Hekim, banka yazışmalarını göz bankasının korneaya verdiği protokol numarası ile yapar. Cenazenin kimliğinin bilinmesi alıcı ile donörün yakınları arasında duygusal ve parasal ilişkiler doğmasına sebep olabilir. Donörün yaşı ile alıcının yaşı arasında uygun bir yaş farkı olması ve komplike olgularda genç donör kornea kullanmak grefonun prognozu açısından daha faydalıdır. İrk ve cinsiyet bildiğimiz kada-

rı ile etkili faktör değildir. Hastanede kalış süresi arttıkça donörün güvenilirliği azalmaktadır. Hastane enfeksiyonları, hastanın aldığı kan ve kan ürünleri, verilen sıvı, kullanılan ilaçlar etkili faktörlerdir. Ölüm zamanı ile doku eksizyon zamanı uzadıkça donör güvenilirliği azalır. Ölüm prezervasyon süresi, ölüm saatinden kornea alımına kadar geçen süredir. Bu süre cenazenin bulunduğu klimatolojik ortamla değişir (sıcak, soğuk, nemli, nemsiz ortam, cenazenin buzdolabında kalıp kalmaması). Ölümünden itibaren 72 saat içinde kornea alınabilirse de ilk 6 saat içinde alınması idealdir. Cenaze buzdolabında veya soğuk ortamda (+4 ila +8 derece) ise ilk 12 saatten sonra korneanın alınması pek tavsiye edilmez. Biz banka olarak ilk 6 saati tercih etmekteyiz. Donör buzdolabında kalmışsa zorunlu hallerde 12 saatte almaktayız ve daha geç kornea alımı yapmıyoruz. Ölüm-prezervasyon zamanının süresine, duruma göre göz bankası müdürü karar

Tablo 5: Kornea cerrahları için uyarı

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
HASEKİ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ
GÖZ BANKASI

Kornea cerrahları için uyarı

Bu doku taşıma esnasında oluşabilecek hasarlara karşı bankamız garantisini altında değildir. Taşımadan doğabilecek hasarlar için tarafınızdan kontrol edilmelidir.

Kornea bankası tarafından dokuya kültür yapılmamıştır. Cerrahi sırasında ameliyatı yapan cerrahlar tarafından kültür yapılması önerilmektedir. Çeşitli çalışmalar pozitif kültürlerle post operatif enfeksiyon arasında bir ilişki olmadığını göstermiştir. Cerrah donör dokunun steril veya saklama solüsyonunun bakterisid olmadığını düşünmelidir. Cerrahi sırasında cerrah tarafından koneaskleral rim ve saklama solüsyonundan aerob, anaerob ve fungal kültürlerin yapılması önerilmektedir.

Lütfen tüm ters reaksiyon ihtimallerini Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi Göz Bankası'na bildirin ve transplantasyona doku uygunluğunun belirlenmesi ameliyatı yapan cerrah ile aşağıdaki formu doldurup gönderin.

TERS REAKSIYON RAPORU

Cerrah Adı: ..... İş Telefonu: .....

Alıcı Adı: ..... Cerrahi Tarihi: .....

Op.öncesi tanı: .....

Cerrahi Tipi: .....

Son görüş: .....

Reaksiyon Tarifi: .....

Uygulanan Tedavi: .....

Prognoz: .....

Doç. Dr. Sadık ŞENCAN
Tıbbi Müdür

Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi Göz Bankası Müdürlüğü 34304 Fatih İSTANBUL Tel: 0 212 530 63 61, 588 23 00
Fax: 0 212 529 04 29,588 23 00 Cep: 0 532 252 27 06, 0505 719 04 04 sekreter: 0 505 719 04 28
e-posta: hasekigozbankasi@yahoo.com hasekigozbankasi@hotmail.com
web: hasekihastanesi.gov.tr

verir. Nedeni bilinmeyen ölümlerden veya bazı hastalıklardan ölenlerden, aşırı kan, kan ürünleri ve sıvı verilen donörlerden kornea almak da aşırı risk taşır. Bu sebeple biz böyle donörlerden kornea almıyoruz. Oküler anamnezde donör, sağlığında geçirdiği göz hastalıkları ve ameliyatlar yönünden incelenir, riskli bulunursa alınmaz. Bugün Eksimer Laser ameliyatı geçiren cenazelerin tespiti zordur. Bunun çözümü için topografiler geliştirilmektedir. Doku tipi olarak ülkemizde en çok kornea, sklera, amniotik membran işlenmektedir. Saklama metodu kısa, orta, uzun süreli olmaktadır. Ülkemizde daha çok MK veya Optisol GS kullanılmaktadır. Biz Optisol GS solüsyonu kullanılmaktayız. 14 güne kadar saklama özelliği olan bu solüsyonu biz ilk 6 günde kullanmayı tavsiye etmekteyiz. Bizim organizasyonumuzda ilk 1-3 günde kullanılmaktadır. Gerçek şu ki donör kornea ne kadar erken vericiye kullanılırsa prognoz o kadar iyi olmaktadır. Optisol GS içinde bulunan indikatörler enfeksiyon ve PH değişikliği-

ni göstermektedir. Lot numarası ise saklama solüsyonlarının normal yollardan geldiği ve soğuk zincirin kırılıp kırılmadığı konusunda bilgi verir. Kaçak yollarla gelen solüsyonlar donör prognozunu olumsuz etkilemektedir.

Kornea değerlendirilmesinde epitel durumu genelde pek önemli değildir. Cenazelerde göz kapakları açık kaldığı için lagoftalmi keratiti gelişir. Diabetik hastalarda veya limbus kök hücre problemi olan hastalarda epitel iyi kornea kullanmak tavsiye edilir. Bunlarda epitel iyileşmeleri gecikebilmektedir. Stromoda periferdeki lökom veya nebulalar önemli olmayabilir. Yalnız merkezi kesiflikler görmeyi etkileyebileceklerinden optik amaçlı keratoplastilerde kullanılmamalıdır. Endotel hücre sayısı ve kalitesi penetran keratoplastilerde altın standarttır. Sayısı yaşla doğru orantılıysa da bazen sürpriz durumlarla karşılaşılabilir. Genç bir donörde düşük, yaşlı bir donörde yüksek sayıda kaliteli endotel hücresi bulunabilir. Şu anda göz bankalarının pek azında spekül mikroskop var-

Tablo 6: Ameliyat sonrası keratoplasti bilgi formu

**T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
HASEKİ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ
GÖZ BANKASI**

AMELİYAT SONRASI KERATOPLASTİ BİLGİ FORMU

CERRAH : _____ NAKİL MERKEZİ : _____

NOT: Kornea kullanılmadıysa sebebini belirtin ve geri gönderin.

Sebepler: Yetersiz kornea _____ 1 Travmatik doku hasarı _____ 2 Diğer _____ 3

GENEL ALICI VE AMELİYAT BİLGİLERİ

AD: _____

ADRES: _____

Şehir: _____ P.K. _____

Doğum Tarihi : _____ / _____ / _____

Cinsiyet Erkek _____ 1 Kadın _____ 2

T.C. Kimlik No: _____

İrk Beyaz _____ 1 Siyah _____ 2

Etnik köken : Doğulu: _____ Diğer: _____

Ameliyat Tarihi: _____ / _____ / _____ (Gün,Ay,Yıl)

Ameliyat Edildiği Göz: Sol _____ 1 Sağ _____ 2

Ameliyata Başlama Zamanı : _____ Öğleden Önce
Saat _____ Öğleden Sonra

TIBBİ VE OFTALMİK HİKAYE

-Anlamlı Tıbbi ve Tedavi Hikayesi

Hipertansiyon (kardiyovasküler hast.) Hayır _____ 1 Evet _____ 2

Diabetes Mellitus Hayır _____ 1 Evet _____ 2

Halen sistemik steroid kullanımı Hayır _____ 1 Evet _____ 2

-Cerrahi öncesi alıcı göz

Fakik _____ 1 Afakik _____ 2 Psödo fakik _____ 3

Psödo fakik(PC) _____ 4 Psödo fakik(iris fiksasyonu) _____ 5

Katarakt cerrahisi, Hayır _____ 1

Cerrahi tarihi: _____ / _____ / _____
Gün Ay Yıl

-Alıcı gözün preop düzeltilmiş en iyi görme keskinliği

(veya aşağıdakilerden birini işaretleyin)

parmak sayımı _____ 1 El hareketleri _____ 2

ışık persepsiyonu _____ 3 Diğer(0.1-1.0) _____ 4

diğer _____ 2

- a) Oküler tanılar: Alıcı göz

(açıklama)

1) _____

2) _____

3) _____

Eğer daha önce greft başarısızlığı varsa

İlk tanıyı ver: _____

-b) Oküler tanılar; Diğer göz

1) Normal : Hayır _____ 1 Evet _____ 2 Eğer tanısı yoksa

2) _____

3) _____

-Alıcı gözde glokom varlığı : Hayır: _____ 1

Evet, açık açılı _____ 2 Evet, kapalı açılı _____ 3

Evet, sekonder _____ 4 Diğer: _____ 5

Antibiotikli solüsyonda bekletildi.Evet _____ 1 Hayır _____ 2

Vancomycin'de _____ 1 Kristalize penisilin _____ 2 Diğer _____ 3

Kontrol Edildi

Doç. Dr. Sadık ŞENCAN

Göz Bankası Tıbbi Müdürü

Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi Göz Bankası Müdürlüğü 34304 Fatih İSTANBUL Tel: 0 212 530 63 61, 588 23 00

Fax: 0 212 529 04 29,588 23 00 Cep: 0 532 252 27 06, 0505 719 04 04 sekreter: 0 505 719 04 28

e-posta: hasekigozbankasi@yahoo.com hasekigozbankasi@hotmail.com

web: hasekihastanesi.gov.tr.

TIBBİ VE OFTALMİK HİKAYE

Alıcı Korneadaki Vaskülarizasyon:

_ Tutulan Kadran Sayısı

Hiç _____ 0 Bir _____ 1 İki _____ 2 Üç _____ 3

- Vaskülarizasyon varsa

yüzeysel _____ 1 Yüzeysel ve derin _____ 2 Derin _____ 3

(epitelyal) (stromal)

-Önceki Keratoplastiler

Alıcı Göz Hayır: _____ 1 Evet: _____ 2 Evet İse Sayısı _____ 3

Son Başarısızlık tarihi: _____ / _____ / _____

Son Başarısızlığın sebebi: _____

Diğer Göz : Hayır _____ 1 Evet _____ 2 Evet ise sayısı _____ 3

Alıcı korneanın enflamatuvar durumu

Yok: _____ 1 Hafif: _____ 2 Orta: _____ 3

Ciddi : _____ 4

CERRAHİ

-Cerrahi Teknik : Tam kat _____ 1 Lameller: _____ 2

-Graft Çapı: Donör _____ mm Alıcı: _____ mm

-Katarakt ekstarsiyonu ve IOL çıkarılması ile kombinasyon

Hayır _____ 1 EKKE _____ 2 KKE _____ 3

IOL(AC) _____ 4 IOL(PC) _____ 5 IOL (iris fiksasyonu) _____ 6

-Cerrahi sırasında IOL implantasyonu (eğer yapıldıysa)

Ön Kamara _____ 2 Arka kamara _____ 3 iris fiksasyonu _____ 4

-Vitrektomi yapılması

Hayır _____ 1 Ön _____ 2 Parsplana _____ 3

Tüm _____ 4 Diğer _____ 5

(açıklama)

- Sütür çapı ve tipi 10-0 naylon _____ 1

- Sütür Devamlı _____ 1 Tek tek _____ 2

Teknik: Kombine (devamlı+tek tek) _____ 3

Diğer _____ 5

- Cerrahi sırasındaki komplikasyonlar Hayır _____ 1 Evet _____ 2

Eğer evet ise doğası _____

Yorumlar : _____

Glokomla kombine ise, ameliyatın tipi:

Donör kornea rimine kültür yapıldımı Evet _____ 1 Hayır _____ 2

Eğer evet ise üreyen mikroorganizmalar: _____ 3

Duyarlı antibiyotikler:

Donör kornea direk kullanıldı:Evet _____ 1 Hayır _____ 2

Tablo 4: Keratoplasti ameliyatlarında transplantasyon öncesi donör korneaya vankomisin uygulama protokolü

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
HASEKİ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ
GÖZ BANKASI

KERATOPLASTİ AMELİYATLARINDA TRANSPLANTASYON ÖNCESİ
DONÖR KORNEAYA VANKOMİSİN UYGULAMA PROTOKOLÜ

Uygulanacak Doz: 1 mg/ ml

Vankomisin Hazırlanışı :

1. **Aşama :** Vankomisin Preparatı (500mg/flakon) 10 ml'lik standart solüsyon* ile sulandırılır.
2. **Aşama :** 10 ml'lik solüsyondan 1 ml alınır ve standart solüsyon ile 5 ml'e tamamlanır.
3. **Aşama :** 5 ml'lik solüsyondan 1 ml alınır ve standart solüsyon ile 10 ml'e tamamlanır.

***Standart solüsyon:** BSS plus veya göz içi ameliyatlarında kullandığınız eşdeğer solüsyondur.

Uygulama Süresi: Donör kornea; elde edilen 1 mg/ml'lik vankomisin solüsyonunda 5-10 dakika bekletilmelidir.

UYARI: Ticari preparat yanında bulunan çözücü solüsyonu, distile suyu veya standart solüsyon dışındaki herhangi bir sıvıyı vankomisin hazırlanması sırasında kesinlikle **kullanmayınız**.

*** KORNEA İLE YAPTIĞINIZ UYGULAMALARDA KESİNLİKLE DİSTİLE SU KULLANMAYINIZ.

Ticari Preparatlar:

- 1) **Vancocin® 500 mg flakon (1 flakon + 10 ml çözücü solüsyon)**
- 2) **Vancomycin® 500 mg flakon (1 flakon + 10 ml çözücü solüsyon)**

Doç. Dr. Sadık ŞENCAN
Göz Bankası Müdürü

Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi Göz Bankası Müdürlüğü 34304 Fatih İSTANBUL Tel: 0 212 530 63 61, 588 23 00
Fax: 0 212 529 04 29,588 23 00 Cep: 0 532 252 27 06, 0505 719 04 04 sekreter: 0 505 719 04 28
e-posta: hasekigozbankasi@yahoo.com hasekigozbankasi@hotmail.com
web: hasekihastanesi.gov.tr.

dır. Biz endotel kalitesi ve sağlığına biomikroskopla karar vermekteyiz. Şüpheli durumlarda komşu göz bankalarında endotel sayımı yaptırmaktayız. Lameller keratoplastide endotel önemli değildir.

Serolojik bölümde HIV (+) cenazelerin korneaları bile kullanıldığında geçiş tespit edilmemiştir (1). Buna rağmen hem biz hem de dünya standartları böyle korneaları kullanıma vermemektedir (2). Şüpheli durumlarda HTLV I-II bakılabilir (3). Pratik olmadığı için biz bu tetkiki yaptırmıyoruz. Sifiliz tanılı (VDRL +) donörden kornea kullanılıp hastaya penisilin yapılmaktadır. Fakat biz böyle korneayı kullanıma vermemekteyiz. Hepatit belirteçleri (+) korneaları da kullanıma vermemekteyiz (4).

Tablo 5'te, kornea cerrahı bu zincirde akla gelmeyen olaylara, hasarlara, enfeksiyona, erken doku uyuşmazlı-

ğına karşı son kez uyarılmakta, tüm sorumluluğun kendisinde olduğu hatırlatılmaktadır. Kısacası cerrah, geriye dönüş imkansız olduğu için en ufak şüphede bile ameliyattan vazgeçmeli ve dokuyu nakletmemelidir. Ameliyattan sonra da banka ile ilişkisini kesmemeli, naklettiği doku hakkında bankaya sürekli bilgi vermelidir (Tablo 6,7).

Sonuç olarak diyebiliriz ki, yukarıda anlattıklarımızın hepsi standartlarını koymuş, taviz vermeyen bir göz bankası tarafından titizlikle yapılmakta ve uygulanmaktadır. Bu standartlar ameliyatı yapan göz doktorunu bilimsel ve adli bakımdan korur. Ameliyatı yapan cerrah da kendi güvenliği açısından bilimsel ve adli kayıtlarını titizlikle tutmalı, saklamalı ve bankanın tavsiyelerine kesinlikle uymalıdır. Deneyimli ve güvenilir göz bankaları

KAYNAKLAR

1. Chung CW, Rapuano CJ, Laibson PR, Lytle RE, Quirk JT, Cohen EJ. Human immunodeficiency virus p24 antigen testing in cornea donors. *Cornea* 2001; 20: 277-280.
2. Glasser DB. Serologic testing of cornea donors. *Cornea* 1998; 17: 123-128.
3. Essary LR, Kinard SJ, Butcher A, et al. Screening potential corneal donors for HIV-1 by polymerase chain reaction and a colorimetric microwell hybridization assay. *Am J Ophthalmol* 1996; 122: 526-534.
4. Hoft RH, Pflugfelder SC, Forster RK, Ullman S, Polack FM, Schiff ER. Clinical evidence for hepatitis B transmission resulting from corneal transplantation. *Cornea* 1997; 16: 132-137.